

19.10.2016

Seurakunnille

- Sisältää:
- Kirkon yleinen virka- ja työehtosopimus 2017
  - 1. Kilpailukyky sopimuksen mukainen 24 tunnin vuotuinen työajan lisääminen
  - 2. Lomarahan vähentäminen
  - 3. Kirkon luottamusmiessopimus ja kirkon yhteistoimintasopimus
  - 4. Pääsopimuksen mukainen paikallinen virka- ja työehtosopimus (pääsopimus 14 §)
  - 5. KirVESTES:n määräysten kodifointi

Kirkon yleinen virka- ja työehtosopimus 2017

Työmarkkinakeskusjärjestöjen ns. kilpailukyky sopimus allekirjoitettiin 29.2.2016. Sopimuksen tavoitteena on parantaa suomalaisen työn ja yritysten kilpailukykyä, lisätä talouskasvua ja luoda uusia työpaikkoja. Kilpailukyky sopimus tukee samalla julkisen talouden sopeuttamista. Kirkon sopimusratkaisu vuodelle 2017 toteuttaa kilpailukyky sopimuksen tavoitteita.

Kirkon yleinen virka- ja työehtosopimus on voimassa 1.2.2017-31.1.2018.

Kirkon sopimusratkaisun pääkohdat ovat:

- Työaikaa pidennetään 24 tunnilla vuodessa;
- Lomarahojä vähennetään 30 %:lla vuosina 2017-2019;
- Paikallista sopimista edistetään;
- Palkkahinnoittelun mukaiset peruspalkat eivät muutu sopimuskaudella.

Kirkon sopimusratkaisuun sisältyvät seuraavat kokeilut:

- Mahdollisuus sopia paikallisesti hengellisen työn viranhaltijoiden moduulityöaikakokeilusta (Virkaehtosopimus hengellisen työn viranhaltijoiden moduulityöaikakokeilusta, KirVESTES 2017 liite 21);
- Työaika määräysten yleistyöaikaa koskevaa kokeilua jatketaan 31.1.2018 saakka (KirVESTES VI osa);
- Ylimmän johdon palkkausjärjestelmäkokeilua jatketaan 31.1.2018 saakka (Virkaehtosopimus ylimmän johdon palkkausjärjestelmän kokeilusta seurakunnissa, KirVESTES liite 7).

Sopimuskaudella työskentelee sopijaosapuolten työryhmiä, jotka koskevat mm. tuottavuuden ja työhyvinvoinnin lisäämisestä työaikajärjestelyjen avulla, leirityötä, palkkausjärjestelmän kehittämistä sekä tuloksellisuutta ja työelämän laatua edistävien toimien kehittämistä.

Kirkon virka- ja työehtosopimuksella 2017 otetaan käyttöön KirVESTES:n kodifiointiin liittyvät sopimusmääräysmuutokset. Muutokset ovat pääasiassa teknisluonteisia ja ne on merkitty sopimukseen vihreällä värillä. Kilpailukyky sopimuksesta aiheutuneet muutokset, joista osa on määräaikaista, on merkitty sinisellä värillä. Eräistä sopimuskohdista on poistettu tekstiä. Tämä on merkitty kirjan marginaaliin pystyviivalla.

Kirkon yleistä virka- ja työehtosopimusta 2017 ei paineta. Sopimus on Sakastin sivuilla osoitteessa [sakasti.evl.fi/tyonantajalle kohdassa sopimukset](http://sakasti.evl.fi/tyonantajalle_kohdassa_sopimukset).

1. Kilpailukyky sopimuksen mukainen 24 tunnin vuotuinen työajan lisääminen

Kilpailukyky sopimuksen mukaisen työajan pidentämisen tarkoituksena on, että kaikkien viranhaltijoiden ja työntekijöiden työmäärää lisätään vuodessa 24 tunnin verran palkan muuttumatta. Osa-aikaisilla työajan pidennys toteutetaan samassa suhteessa kuin heidän työmääränsä on täydestä työajasta.

Työajan lisääminen koskee koko kirkon henkilöstöä, niin kuukausipalkkaisia kuin tuntipalkkaisia ja niin työajallisia kuin työajattomia. Seuraavassa on käsitelty työajan pidentämistä ryhmittäin:

- 1) Yleistyöajassa olevat kuukausipalkkaiset viranhaltijat ja työntekijät
- 2) Toimistotyöajassa olevat
- 3) Tuntipalkkaiset
- 4) Hengellisen työn työajattomat viranhaltijat

1) Yleistyöajassa olevat kuukausipalkkaiset viranhaltijat ja työntekijät

Työajallisilla kuukausipalkkaisilla 24 tunnin työajan lisäys tarkoittaa keskimäärin puolen tunnin lisäystä työaikaan viikossa ilman, että palkka muuttuu. Täysi viikoittainen työaika on 1.2.2017 lukien 38 tuntia 45 minuuttia. Yleistyöajassa ylityökynnys nousee samasta ajankohdasta lukien 38 tuntiin 45 minuuttiin. Työnantaja päättää työnjohdollisesti, miten pidentynyt työaika sijoitetaan työvuoroluettelo.

Silloin kun yleistyöajassa noudatetaan useamman viikon työaikajaksoa, työaika pitenee puoli tuntia viikkoa kohti. Vastaavasti jaksojen ylityökynnykset nousevat uuden työajan mukaisiksi. Erimittaisien jaksojen uudet täydet työajat ovat seuraavat:

- 2 viikon jaksossa 77 tuntia 30 minuuttia
- 3 viikon jaksossa 116 tuntia 15 minuuttia
- 4 viikon jaksossa 155 tuntia

Jaksojen ylityökynnykset nousevat vastaavasti.

Työajan tasoittumisjärjestelmän avulla työajan pidentyminen voidaan toteuttaa myös siten, että työajan viikoittaiset puolen tunnin pidennykset kerätään pidemmällä aikajaksolla puolta tuntia pidemmiksi työrupeamiksi. Näin voidaan pyrkiä parantamaan seurakunnan jäsenille suunnattuja palveluja.

Arkipyhäviikoilla maanantain ja perjantain välille sijoittuva arkipyhä lyhentää kokoaikaisen viranhaltijan tai työntekijän työaika 7 tuntia 45 minuuttia. Jos työaika on vahvistettu kiinteiksi työajoiksi,

joka on eripituinen eri työpäivinä, arkipyhä lyhentää työaika ko. arkipyhäpäivälle kiinteän järjestelmän mukaan vahvistetun työajan verran.

2) Toimistotyöajassa olevat

Myös toimistotyöajassa viikoittainen työaika pitenee puoli tuntia. Täysi säännöllinen työaika on 1.2.2017 lukien 36 tuntia 45 minuuttia. Toimistotyöajassa ylityökynnys nousee samasta ajankohdasta lukien 38 tuntiin 45 minuuttiin. Säännöllisen täyden työajan ylittävä kahden tunnin työaika on lisätyötä kuten aiemmin.

Toimistotyöajassa päivittäinen uusi työaika on 7 tuntia 21 minuuttia vuorokaudessa, jollei työaika toimistojen aukiolojen vuoksi järjestetä pysyväisluonteisesti siten, että se on enintään 9 tuntia vuorokaudessa ja 36 tuntia 45 minuuttia viikossa.

Työajan tasoittumisjärjestelmän avulla työajan pidentyminen voidaan toteuttaa myös siten, että työajan viikoittaiset puolen tunnin pidennykset kerätään pidemmällä aikajaksolla puolta tuntia pidemmiksi työrupeamiksi. Näin voidaan pyrkiä parantamaan seurakunnan jäsenille suunnattuja palveluja.

Arkipyhäpäivinä toimistot ovat suljettuina kuten ennenkin, jolloin viikon työaika lyhenee ko. arkipyhäpäivälle suunnitellun työajan verran. Liukuvaa työaika noudatettaessa arkipyhä lyhentää kokoaikaisen viranhaltijan tai työntekijän työaika 7 tuntia 21 minuuttia.

3) Tuntipalkkaiset

Tuntipalkkaisilla työajan lisäys toteutuu samalla tavalla kuin kuukausipalkkaisille. Uusi täysi viikoittainen työaika on 1.2.2017 lukien 38 tuntia 45 minuuttia. Tuntipalkkaisten palkkaus poikkeaa kuukausipalkkaisten palkkauksesta siten, että se perustuu tehtyihin työtunteihin. Työajan lisäys lisäisi tämän johdosta vuotuisen palkan määrää 24 tunnin palkan verran. Kilpailukyky sopimus kuitenkin edellyttää, että työajan pidennys ei vaikuta vuosisipalkkaa lisäävästi.

Tämän vuoksi on sovittu, että tuntipalkkaisilla työntekijöillä työajan pidennyksestä johtuva 24 tunnin palkan lisäys leikataan pois pienentämällä tuntipalkkaisen arkipyhäkorvausta (KirVESTES 37 §). Arkipyhäkorvaus pienenee 1.2.2017 lukien 7 tunnin 39 minuutin korvauksen määrästä 5 tunnin 9 minuutin suuruiseen korvaukseen. Vuoden kierrossa tämä vähentää palkan määrää keskimäärin 24 tunnin verran.

On huomattava, että vaikka tuntipalkkaiselle maksettava arkipyhäkorvaus pienenee, arkipyhä lyhentää edelleen täyden keskimääräisen työpäivän verran työtunteja eli kokoaikaisella työntekijällä 1.2.2017 lähtien 7 tuntia 45 minuuttia. Käytännössä tämä merkitsee sitä, että tuntipalkkainen työntekijä ansaitsee arkipyhäviikoilla aiempaa vähemmän palkkaa. Vastaavasti hän ansaitsee muina viikoina tekemänsä puolta tuntia pidemmän työajan ansiosta enemmän palkkaa kuin aiemmin. Vuoden kierrossa nämä palkan lisäykset ja toisaalta arkipyhäkorvauksen leikkaukset kompensoivat toisensa.

4) Hengellisen työn työajattomat viranhaltijat

Työajattomilla hengellisen työn viranhaltijoilla 24 tunnin työajan lisäys tehdään vastaavasti kuin työajallisilla, ottaen samalla huomioon työn työajaton luonne. Jotta työajan pidennys toteutuisi vastaavalla tavalla kuin työajallisilla, työmäärän lisäys toteutetaan teettämällä vuoden kierrossa työtehtäviä sillä tavalla, että ne lisäävät työn määrää yhteensä 24 tunnilla. Työajan pidentämisen mallina voidaan käyttää myös hengellisen työn moduulityöaikakokeiluissa toteutettua työajan lisäämistä: noin kahden tunnin kestoisia työaikamoduuleja lisätään hengellisen työn viranhaltijoille 12 vuodessa.

Työn 24 tunnin lisäys työajattomille voidaan toteuttaa paikallisesti erilaisilla tavoilla, joista seuraavaan on koottu esimerkkejä:

- Työmäärän lisäys voidaan toteuttaa normaaleina työpäivinä lisäämällä seurakunnan jäsenille suunnattavien palvelujen kesto/määrää erilaisissa päivystys- ja palvelutehtävissä (diakonia-päivystys, virastopapin päivystys, kotikäynnit jne.).
- Työpäiville, joille normaalisti sijoittuu vain vähän työtehtäviä, voidaan sijoittaa muita uusia tehtäviä, esimerkiksi projektiluonteisia tehtäviä kuten reformaation juhluvuoden tapahtumien suunnittelua tai muita vastaavia suunnittelu- tai valmistelutehtäviä. Niitä voidaan toteuttaa yhdessä muiden viranhaltijoiden kanssa. Työmäärän lisäys voidaan tarvittaessa sijoittaa myös viranhaltijan vapaapäiville, jolloin vapaapäivää ei anneta ”kokonaisena”. Vapaapäivä ei tällöin siirry annettavaksi myöhemmin. Vuoden mittaan lisätehtävien määrää seurataan ja arvioidaan niin, että ne toteuttavat 24 tunnin työmäärän.
- Työmäärän lisäys voidaan toteuttaa myös kokonaisina virkistys-, koulutus- tai retriittipäivinä, jotka sijoitetaan viranhaltijan vapaapäivälle. Osallistuminen sellaiseen työterveyshuollon suosittelemaan työkykyä ylläpitävään toimintaan, jota työnantaja ei muutoin huomioi työajaksi, voi myös toteuttaa työajan lisäystä. Jos työmäärän lisäys sijoittuu vapaapäiville, ne eivät siirry. Jos uutta työtä sijoitetaan vapaapäiville, ne pitää sijoittaa siten, että viikon aikana saa toisen kokonaisen vapaapäivän työstä palautumiseen. Vain vapaapäiville sijoittuvia, kokonaisen normaalin työpäivän kestäviä tapahtumia voi olla enintään 3 vuodessa.
- Työmäärän lisäys voi toteutua toisen viranhaltijan työtehtävien tilapäisenä hoitamisenä esim. sairastumisen yhteydessä. Jos tällaiset työtehtävät sijoittuvat viranhaltijan vapaapäivälle, ne eivät aiheuta vapaapäivän siirtymistä ennen kuin vuotuinen 24 tunnin työajan lisäys on tehty.
- Kokonaiset leiripäivät esim. rippikoululeirin yhteydessä voivat olla tavanomaisia työpäiviä kuormittavampia ja pitkäkestoisempia. Tällöin voidaan poikkeuksellisesti menetellä siten, että leirin ajalta jo kaksi työpäivää toteuttaa vuotuisen 24 tunnin työajan pidennyksen. Tällöin leirin alle jäävät kaksi vapaapäivää jätetään kokonaan antamatta myöhemmin eikä silloin kumpikaan vapaapäivä siirry. Leirienkin yhteydessä suositellaan, että toisen vapaapäivän saa siirtää, jos se on työstä palautumisen vuoksi tarpeellista välittömästi leirin jälkeen. Jos viranhaltija on useammalla leirillä vuoden aikana, vuotuinen työmäärän lisäys voidaan toteuttaa kahden eri leirin alle jäävän vapaapäivän siirtämättä jättämisellä.
- Työpäiville normaalien työtehtävien lisäksi sijoittuva työmäärän lisäys voidaan toteuttaa myös esim. ammattikirjallisuutta lukemalla, kanttorilla lisätyllä soittoharjoituksilla, sosiaalisen median tai erilaisten teknisten välineitten käyttöä opettelemalla tai koulutukseen osallistumalla.
- Työmäärän lisäys voidaan toteuttaa myös erilaisina edellisten kohtien yhdistelmänä, jotka toteuttavat vuodessa 24 tunnin työmäärän lisäyksen.

KiT tulee selvittämään yhdessä pääsopijajärjestöjen kanssa työajan pidentämisen toteutumista ja toteuttamisvaihtoehtoja hyvien käytäntöjen kokoamiseksi.

2. Lomarahan vähentäminen

Kilpailukyky sopimuksessa sovitusta lomarahojen vähentämisestä nykyisestä tasosta on sovittu erillisellä virka- ja työehtosopimuksella ([KirVESTES 2017, liite 20](#)). Lomarahaa leikataan vuosina 2017-2019 päättyviltä lomanmääräytymisvuosilta 30 %. Käyttöön tulevat uudet lomarahakertoimet niin kuukausi- kuin tuntipalkoissa. Leikkaus koskee täydellä painolla jo vuoden 2017 lomarahaa, vaikka sopimuskausi alkaa 1.2.2017. Lomarahan leikkaus koskee myös sopimuskauden jälkeiseen aikaan sijoittuvia lomanmääräytymisvuosia (1.4.2016–31.3.2017, 1.4.2017–31.3.2018 ja 1.4.2018–31.3.2019). Pääsäännöstä on yksi poikkeus: jos palvelussuhde päättyy viimeistään 31.1.2017, loma-

raha lomakorvauksen yhteydessä maksetaan täytenä, koska uusi sopimuskausi ei ole ehtinyt tulla vielä voimaan.

Sakastin sivuilla oleva lomarahaa vaihtamiseen käytössä oleva [laskuri](#) uudistetaan uusien sopimusmääräysten mukaiseksi.

3. Kirkon luottamusmiessopimus ja kirkon yhteistoimintasopimus

Kilpailukyky sopimuksen mukaiseen sopimusratkaisuun sisältyi sekä kirkon luottamusmiessopimuksen että kirkon yhteistoimintasopimuksen uudistaminen. Kumpaankin niistä sisällytettiin uusi määräys normaalilausekkeen mukaisesta paikallisesta sopimisesta sekä mahdollisuus siirtää asia Kirkon työmarkkinalaitoksen ja kirkon pääsopijajärjestöjen välillä neuvoteltavaksi silloin, kun yksimielistä neuvottelutulosta ei saavuteta paikallistasolla. Sopimusmääräyksissä todetaan erikseen asiat, joista paikallisesti voidaan tai edellytetään paikallisesti sovittavan.

Luottamusmiessopimukseen ja yhteistoimintasopimukseen tehtiin paikallisen sopimisen lisäksi joitakin sisällöllisiä ja teknisluontoisia muutoksia. Erityisesti uudistettiin Kirkon yhteistoimintasopimuksen rakennetta. Tällä uudistuksella pyritään lisäämään sopimuksen sovellettavuutta ja kehittämään työntekijöiden ja työntekijöiden välistä vuorovaikutuksellista yhteistoimintaa sekä edistämään työntekijöiden osallistumista ja vaikuttamista. Uudistuksessa yhteistoiminta jaettiin kahteen eri menettelyyn, joita ovat kehittämistoiminta (jatkuva yhteistoiminta) ja työvoiman käytön vähentämiseen liittyvä yhteistoiminta (tuta-menettely).

Uudistettu kirkon luottamusmiessopimus tulee voimaan 1.2.2017. Sen soveltamisesta 1.4.2014 voimaan tulleen kirkon luottamusmiessopimuksen mukaisesti asetettuihin pääsopijajärjestöjen pääluottamusmiehiin ja luottamusmiehiin kesken näiden toimikauden sovitaan paikallisesti.

Uusi kirkon yhteistoimintasopimus tulee voimaan 1.2.2017. Samalla kumoutuu 1.4.2014 voimaan tullut kirkon yhteistoimintasopimus. Kumotun sopimuksen mukaisesti valittu tai nimetty yhteistoimintaorganisaatio ja työsuojeluvaltuutettu ja varavaltuutetut jatkavat kuitenkin tehtävässään toimikautensa loppuun asti. Meneillään oleva nelivuotinen toimikausi päättyy vuoden 2017 lopussa.

[Lue lisää uudistetuista sopimuksista.](#)

4. Pääsopimuksen mukainen paikallinen virka- ja työehtosopimus (pääsopimus 14 §)

Kilpailukyky sopimusta tehtäessä katsottiin, että keskitetyissä sopimuksissa ei voida riittävästi ottaa huomioon yksittäisten organisaatioiden tarpeita ja siksi haluttiin antaa mahdollisuus paikallisesti sopimalla poiketa valtakunnallisista sopimusmääräyksistä.

Mahdollisuus poiketa kirkon alan keskitetysti sovituista sopimusmääräyksistä on otettu helmikuun alusta voimaan tulevaan pääsopimuksen 14 §:ään, jossa on paikallisen virka- ja työehtosopimuksen tekemistä koskevat määräykset.

Linkistä pääset tutustumaan [paikallisen neuvottelu- ja sopimustoiminnan menettelyohjeisiin](#).

5. KirVESTES:n määräysten kodifointi

Joitakin KirVESTES:n määräyksiä on muutettu, kun vuonna 2014 voimaan tulleen kodifioinnin jälkeen on ilmennyt edelleen muutostarpeita. Muutokset ovat pääosin teknisluontoisia tai määräyksiä selventäviä.

Seuraaviin KirVESTES:n määräyksiin on tullut teknisluontoisia muutoksia:

- 34 § Kokemuslisät
- 37 § Tuntipalkkaisen työntekijän arkipyhäkorvaus
- 50 § Palkan maksaminen ja pidättäminen virka-/työvapaan ajalta
- 63 § Viranhaltijan/työntekijän palkan määrä perhevapaiden aikana
- luvun 3.4. otsikko
- 83 § Koulutusaika
- 93 § Työssäoloon rinnastettava poissaoloaika
- 95 § Vuosilomia kuluttavat päivät vuosilomaa annettaessa
- 164 § Korvaus leirityöstä työsopimussuhteiselle hengellisen työn tekijälle
- Liitteet 1, 4 ja 19.

Seuraaviin KirVESTES:n määräyksiin on tullut selvennyksiä/muutoksia:

- 82 § Kertausharjoitus- maanpuolustus ja väestönsuojelukoulutusaika: pykälään on lisätty siviilipalveluslain (1446/2007) mukainen täydennyspalvelus
- 84 § Julkisen tehtävän hoitamis aika: pykälää on muutettu siten, että julkisen tehtävän hoitamisajalta ei suoriteta palkkaetuja
- 88 § Palkkaus muun virka-/työvapaan ajalta: pykälään on lisätty uusi soveltamisohje, jonka mukaan jos viranhaltija/työntekijä saa virka-/työvapaan ajalta kuntoutusrahaa tai muuta vastaavaa etuutta, voidaan palkkana maksaa enintään viranhaltijan/työntekijän varsinaisen palkan ja etuuden välinen erotus
- 97 § Vuosiloman säästäminen: pykälään on lisätty toisin sopimismahdollisuus siihen, että säästövapaa annetaan useammassa jaksossa. Lisäksi on mahdollistettu säästövapaan pitäminen työajan muutoksesta huolimatta
- 99 § Viranhaltijan/kuukausipalkkaisen työntekijän lomapalkka: keskimääräisen palkkausprosentin mukaisen lomapalkan laskentasääntöä on muutettu siten, että palkan muuttuessa kesken kalenterikuukauden lasketaan ko. kuukauden palkka päiväpalkkaperusteisesti
- 154 § Viikoittainen vapaa-aika: viikoittaisen vapaa-ajan menettämisestä suoritettavan korvauksen laskentasääntöä on muutettu siten, että korvaus lasketaan siltä ajalta, kun viranhaltija/työntekijä ei ole saanut määrättyä vapaa-aikaa
- Liite 14: työaikapankin osatekijöihin on lisätty pitkän työpäivän korvaus.

Muuttuneet määräykset ovat tämän yleiskirjeen liitteenä.

Seurakuntia muistutetaan lisäksi siitä, että jo aiemmin on sovittu palkanmaksun ajankohtia koskevista muutoksista, jotka tulevat voimaan 1.1.2017. Tästä lähtien kaikkien viranhaltijoiden palkanmaksupäivä on kuukauden 15. päivä. Lisäksi tuntipalkkaisten palkanmaksuajankohtiin tulee muutoksia. Näistä muutoksista voit lukea tarkemmin [KiT:n yleiskirjeestä A2/2016](#).

Työmarkkinajohtaja

Vuokko Piekkala

Lakimies

Timo von Boehm